دیپلماسی و رسانه: ۴۲

فرصت‌های ارتقای روابط ایران و ترکیه

محمد ولوی

بین‌الملل

بعد از قرارداد قصرشیرین بین ایران و امپراتوری عثمانی بیش از ۴۰۰ سال است که از مرزهای ایران و ترکیه در منطقه پرآشوب غرب آسیا به‌عنوان مرزهای دوستی یاد می‌شود. ارتقای راهبردی روابط ایران و ترکیه می‌تواند شاه‌کلید ثبات در خاورمیانه، قفقاز و آسیای میانه باشد.

حسن حاجی بدلی؛ دانش آموخته دکترای مدیریت رسانه و کارشناس مسائل ترکیه معتقد است:

تقریبا اکثریت احزاب و جریان‌های سیاسی این کشور از سکولار تا اسلامگرا به‌رغم وجود طیفی از نگاه‌های متفاوت به‌عنوان یك همسایه مهم به ایران می‌نگرند. با توجه به فرصت حاکمیت حزب عدالت و توسعه تا سال ۲۰۲۳ (با وجود برخی اختلافات در مسائل منطقه‌ای) باید در حوزه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی و فرهنگی برای ارتقای درك مشترك و سطح روابط، برنامه‌ریزی بلندمدت و در حوزه رسانه یك نقشه استراتژی جامع داشت.

در فضای رسانه‌های جمعی، رسانه‌های ترکیه در دهه اخیر کمتر نگاه منفی به ایران داشته‌اند. اما با این حال به‌رغم همجواری، تولید محتوای ویژه‌ای نیز در معرفی ایران ندارند. عمده اخباری که در حوزه عمومی منتشر می‌شود، سیاسی است. مردم عادی ترکیه نیز باوجود سفر سالانه هزاران ایرانی به ترکیه شناخت چندانی از ایران و ویژگی‌های فرهنگی مردم آن ندارند. البته در این زمینه ضعف از ما بوده است که نتوانسته‌ایم به ارائه قابلیت‌های خودمان و تقویت اشتراکات بپردازیم.

روابط اقتصادی ایران و ترکیه در سال‌های اخیر به رکورد ۲۲ میلیارد دلار در سال رسید. این درحالی است که بنا بر نظر کارشناسان ظرفیت روابط اقتصادی دو کشور فراتر از این عدد است. همکاری مشترك ایران به‌عنوان تامین‌کننده انرژی با توجه به نیاز بالای این کشور و ترکیه به‌عنوان سرمایه‌گذار اقتصادی می‌تواند نتایج مطلوبی را برای دو ملت و کشورهای منطقه به‌همراه داشته باشد. به‌عنوان مثال منطقه آزاد اقتصادی ارس به‌دلیل موقعیت راهبردی بین کشورهای حوزه قفقاز و ترکیه با استقبال سرمایه‌گذاران این کشور همراه شده و می‌تواند مبنایی برای سرمایه‌گذاری‌های مشترك باشد. در این زمینه باید درخصوص تضمین امنیت سرمایه‌گذاری برای صاحبان کسب و کار ترکیه در افکار عمومی و رسانه‌های این کشور به‌خصوص سایت‌های خبری اطلاع‌رسانی شود.

در حوزه توریسم عمده گردشگرانی که از ترکیه به ایران می‌آیند، برای درمان پزشکی در تبریز و ارومیه است. با توجه به زیرساخت‌های مناسب موجود در این استان‌ها و اشتراکات زبانی، کیفیت خدمات پزشکی و قیمت مناسب خدمات به همراه همجواری می‌تواند به عاملی برای جذب سرمایه و گردشگر تبدیل شود. با این حال هنوز تا نقطه مطلوب فاصله زیادی داریم و در این خصوص باید از طریق رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی برای تسهیل سفر این افراد و همراهان آنها اطلاع رسانی و برنامه‌ریزی شود.

رسانه‌های اجتماعی در ترکیه قدرت فراوانی دارند. کاربران ترکیه‌ای در شبکه‌های فیسبوك، توییتر و اینستاگرام فعال هستند. استفاده از توییتر در ترکیه مدل خاص و موفقی است. با توجه به وجود رهبران فکری و حضور دانشجویان و فعالان اجتماعی؛ این شبکه نقش موثری در پیگیری مبارزه با فساد در این کشور داشته است. در جریان کودتای ناکام ترکیه نیز هماهنگی مردم این کشور در شبکه‌های اجتماعی باعث خنثی‌سازی این توطئه شد. لذا ضرورت دارد در کنار دیپلمات‌ها؛ اساتید، دانشجویان و فعالان رسانه‌ای ایرانی در این فضا حاضر شده و به معرفی ظرفیت‌های ایران و تقویت همکاری‌های فی‌مابین بپردازند.

در حوزه فرهنگی اشتراکات فرهنگی و میراثی فراوانی بین دو ملت وجود دارد که از سوی برخی به بهانه‌ای برای اختلافات بی‌مبنا تبدیل شده است. با این حال می‌توان با یك نگاه متفاوت این میراث مشترك را در قالب ساخت مستندهای دینی و فرهنگی، آثار سینمایی، موسیقی و... با انتشار در رسانه‌های اجتماعی به زمینه‌ای برای نزدیکی دو ملت و الهام بخشی کشورهای منطقه تبدیل کرد.

هشدار نظامی چین به آمریکا بر سر مداخله در تایوان

وزارت دفاع چین در بیانیه‌ای مجددا به آمریکا درخصوص فروش تسلیحات به تایوان هشدار داد. چین هشدار داد آمریکا در حال تضعیف ثبات راهبردی جهانی از طریق صادرات تسلیحات به تایوان است. بر همین اساس وزارت دفاع چین اعلام کرده پکن لزوما هیچ قولی برای عدم استفاده از زور در تنگه تایوان نمی‌دهد. آمریکا اخیرا ۲.۲ میلیارد دلار تسلیحات به تایوان فروخت. / تسنیم

مارك اسپر وزیر دفاع آمریکا شد

مجلس سنای آمریکا صلاحیت «مارك اسپر» را برای تصدی سمت ریاست پنتاگون تأیید کرد. اسپر در مدتی که به عنوان سرپرست موقت پنتاگون مشغول فعالیت بود، به‌دنبال جلب حمایت از طرحی برای ایجاد یك ائتلاف ضد ایرانی به‌منظور «حراست از آزادی تردد» در خلیج فارس و تنگه هرمز بود. او اما، ۶ تیرماه بعد از شرکت در نشست وزرای دفاع «ناتو» اعتراف کرد که اعضای این ائتلاف حمایت چندانی از طرح واشنگتن برای تشکیل چنین ائتلافی به عمل نیاورده‌اند. / ایسنا

حمله دیروز به یك مرکز بازرسی نظامی در منطقه استراتژیك تل الحاره در حومه شمال غربی درعا در همجواری جولان اشغالی رخ داد

رژیم صهیونیستی بامداد دیروز منطقه‌ای استراتژیك در حاشیه تپه‌های جولان را هدف قرار داد

هراس از فعال شدن آتشفشان جولان

رحیم محمدی

بین‌الملل

تپه‌های جولان پس از سال‌ها آرامش، به تب و تاب افتاده است. این تب و تاب از یك سو در قالب تلاش‌های رژیم صهیونیستی برای یهودی کردن این منطقه و اسکان شهرك‌نشینان دیده می‌شود و از سوی دیگر در حملات گاه و بیگاه جنگنده‌های صهیونیستی که مناطق اطراف آن را هدف می‌گیرند. گرچه پدافند هوایی ارتش سوریه تاکنون بارها به این حملات پاسخ داده و موشك‌های اسرائیلی را در هوا منهدم کرده است اما حملات کورکورانه اسرائیل به بهانه حضور نیروهای ایرانی یا حزب‌ا... در این منطقه همچنان ادامه دارد.

روز گذشته یك منبع نظامی سوری اعلام کرد، سامانه‌های دفاع هوایی سوریه دو هدف رژیم صهیونیستی را که از منطقه جولان اشغالی به دورترین نقطه جنوب غربی دمشق شلیك شده بود، رهگیری و منهدم کردند. این منبع نظامی در عین حال اعلام کرد، چهار سرباز سوری در اثر اصابت موشك اسرائیلی در منطقه نبع الصخر در شرق القنیطره زخمی شدند. به گزارش ایسنا، این منبع نظامی سوری اظهار کرد، موشك‌های اسرائیلی به طور همزمان تل الاحمر در شمال شهر خان ارنبه واقع در خط تماس منطقه بین‌المللی حائل با ارتش رژیم صهیونیستی در جولان اشغالی را هدف گرفتند. به گفته شاهدان، صدای انفجارهای مهیب در بخش اشغالی جولان شنیده شد. این حمله به یك مرکز بازرسی نظامی در منطقه استراتژیك تل الحاره در حومه شمال غربی درعا در همجواری جولان اشغالی رخ داد و خسارات مالی برجای گذاشت. تل الحاره مدت‌های طولانی محل استقرار نیروهای روسی بود اما پس از آن گروه‌های هم‌پیمان ارتش سوریه در آنجا مستقر شدند.

تل الحاره یکی از مهم‌ترین مناطق استراتژیك در مرزهای اداری بین سه استان ریف دمشق، درعا و القنیطره محسوب می‌شود که به «مثلث مرگ» معروف است. این دومین حمله رژیم صهیونیستی به تل الحاره است. در حمله اول که ژانویه گذشته انجام شد شش شهروند عادی و ۹ سرباز ارتش سوریه کشته شدند.

فوبیای صهیونیست‌ها

چند روز پیش آویخای ادرعی، سخنگوی ارتش رژیم صهیونیستی ادعا کرد، فرودگاه دمشق، فرودگاه بیروت، بندر بیروت و گذرگاه المصنع اهداف ما هستند، زیرا ایران از آنها برای انتقال سلاح به حزب‌ا... لبنان استفاده می‌کند. وی در توییت‌هایی مدعی شد، از بندر بیروت به عنوان محور دریایی انتقال سلاح استفاده می‌شود و از فرودگاه بیروت نیز به‌عنوان مسیری هوایی، در حالی که در کنار فرودگاه تاسیساتی وجود دارند که موشك‌ها را تبدیل به موشك‌های نقطه زن می‌کنند.

پیش از او نیز دنی دانون، سفیر رژیم صهیونیستی مدعی شده بود، در سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ ایران شروع به استفاده از کانال‌های دریایی مدنی به ویژه بندر بیروت کرده است. این ادعاها با واکنش لبنان روبه‌رو شد. به‌طوری که «امل مدللی»، نماینده لبنان در سازمان ملل گفت، لبنانی‌ها معتقدند این تهدیدات مستقیما صلح و زیرساخت‌های مدنی این کشور را در معرض خطر قرار می‌دهند. مدللی افزود: اگر بخواهند با این ادعاها دست به حملات به بنادر غیرنظامی و فرودگاه‌های لبنان بزنند با آن چیزی مواجه خواهند شد که در سال ۲۰۰۶ (جنگ ۳۳ روزه حزب‌ا... با اسرائیل) مواجه شدند پس تا دیر نشده شورای امنیت باید سکوت خود را بشکند.

اظهارات مقامات صهیونیستی یك بار دیگر فوبیای ترس آنها را از حضور ایران در سوریه و لبنان نشان می‌دهد. هراس صهیونیست‌ها از این موضوع آنها را شبانه روز آزار می‌دهد. به طوری که نسبت به هرگونه تحرکی مشکوك شده و بلافاصله اقدام به آتش افروزی می‌کنند. بعضی کارشناسان می‌گویند صهیونیست‌ها از آنجا که قادر به مقابله مستقیم با قدرت مقاومت حزب‌ا... و نیروهای مقاومت ارتش سوریه نیستند قصد دارند به این وسیله ایران را بهانه کرده و در آینده غیر نظامیان لبنانی یا سوری را هدف قرار دهند.

تجسس و توطئه

همین مساله موجب شده است تا آمریکایی‌ها نیز بکوشند با کمك عربستان سعودی و برخی گروه‌های مخالف سوری در منطقه جاسوسی کرده و اطلاعاتی مربوط به حضور یا عدم حضور ایران را به‌دست آورند. بخشی از این اطلاعات به‌دست صهیونیست‌ها نیز می‌رسد و حتی احتمال می‌رود حملات روز گذشته در ادامه همین خبرچینی‌ها صورت گرفته باشد. روزنامه الاخبار لبنان در این باره می‌نویسد: آمریکا هفته گذشته در امان، پایتخت اردن میزبان نشستی با حضور مسؤولان این کشور، انگلیس و فرانسه و نیز مسؤولانی از مخالفان سوری با هدف بررسی حضور حزب‌ا... لبنان و ایران در سوریه و انتخاب راهکارهای بهتری برای مقابله با آنها بود.

این نشست در یکی از هتل‌های پایتخت اردن برگزار شد و چهره‌هایی از مخالفان سوری اکثرا از دو استان دیرالزور و حلب حضور داشتند. طرف آمریکایی در این نشست بر لزوم دستیابی به اطلاعاتی نظامی و امنیتی از میزان حضور ایران و حزب‌ا... در سوریه و تلاش برای دستیابی به راهکاری مناسب جهت مقابله با آن به شکلی که ایران را به عقب‌نشینی مجبور کند، تمرکز داشت. همزمان با این تحولات، عربستان سعودی نیز پس از سفر ثامر السبهان، وزیر مشاور این کشور به دیرالزور و دیدار با چهره‌هایی سیاسی، نظامی و قبایل سوریه، طرحی را به صورت مشترك با آمریکا پیش می‌برد که به موجب آن نیروهای ویژه وابسته به جریان الغد به رهبری احمد الجربا احیا شده و در شورای نظامی دیرالزور ادغام می‌شود. در واقع ریاض تصمیم دارد با همکاری آمریکا یك قدرت عربی را در سوریه ایجاد کند اما این طرح با مخالفت نیروهای سوریه دموکراتیك مواجه شده است. این نیروها از سوی آمریکا پشتیبانی می‌شوند و آمریکا به آنها وعده تشکیل یك کردستان سوریه را داده است.

حضور دوباره داعش در دمشق

همزمان با توطئه‌چینی‌های آمریکایی-سعودی و حملات کورکورانه اسرائیل، گروه تکفیری-تروریستی داعش نیز بیکار ننشسته و با انجام عملیات انتحاری در مرکز دمشق به آنها کمك می‌کند. این عملیات یك بار دیگر هماهنگی تروریست‌ها را با صهیونیست‌ها به خوبی نشان داد. خبرگزاری رسمی سوریه (سانا) با تایید انفجار یك بمب در مرکز دمشق نوشت: در پی انفجار یك بمب که داخل خودرویی در منطقه القدم در شهر دمشق کارگذاری شده بود، یك غیرنظامی جان خود را از دست داد. پس از آن‌که این گروه تروریستی در می ۲۰۱۸ در پی حمله شدید نیروهای دولت سوریه از جنوب دمشق و به‌ویژه اردوگاه یرموك و محله‌های التضامن و حجرالاسود بیرون رانده شد، این اولین باری است که داعش مسؤولیت انفجاری در پایتخت سوریه را به‌عهده می‌گیرد. به‌تازگی موارد متعددی از انفجار خودروهایی در دمشق و دیگر مناطق سوریه گزارش شده است. این مساله نشان می‌دهد که احیای دوباره قدرت محور مقاومت در سوریه دشمنانش را از هر فرقه و گروهی به‌شدت هراسان کرده است.

فوبیای هراس صهیونیست‌ها از حضور ایران در سوریه و لبنان آنها را شبانه روز آزار می‌دهد. به طوری که نسبت به هرگونه تحرکی مشکوك شده و بلافاصله اقدام به آتش افروزی می‌کنند

جولان، بخش جدایی‌ناپذیر سوریه است

بشار الجعفری، نماینده دائم سوریه در سازمان ملل تأکید کرد جولان، بخش جدایی‌ناپذیر سوریه است. وی در جلسه شورای امنیت درباره خاورمیانه گفت: جولان قابل سازش نیست و ما از آن کوتاه نمی‌آییم. آزادی جولان از اشغال اسرائیل با همه روش‌های قانونی اولویت ما خواهد بود. ادامه اشغال اراضی عربی توسط اسرائیل چالشی خطرناك علیه هیبت و اعتبار احکام منشور و اصول قوانین بین‌المللی است.

خبرهای کوتاه

مخالفت نمایندگان آمریکا با جنبش تحریم اسرائیل

مجلس نمایندگان آمریکا بامداد دیروز با تصویب قطعنامه‌ای غیرالزام‌آور مخالفت خود را با جنبش جهانی «بایکوت، عدم سرمایه‌گذاری و تحریم اسرائیل» اعلام کرد. شبکه خبری سی‌ان‌ان گزارش داد، این طرح با ۳۹۸ رأی موافق و ۱۷ رأی مخالف به تصویب رسید. اکثریت کرسی‌های این مجلس در اختیار حزب دموکرات قرار دارد. در این قطعنامه عنوان شده جنبش جهانی تحریم رژیم صهیونیستی تلاشی برای مشروعیت‌زدایی از رژیم اسرائیل است. ایلهان عمر، یکی از نماینده‌های مسلمان آمریکا از عمق نفوذ لابی‌های حامی این رژیم در سیاست آمریکا انتقاد کرده بود. / فارس

هشدار اتحادیه اروپا به نخست وزیر جدید انگلیس

اتحادیه اروپا به نخست وزیر جدید انگلیس تبریك گفته ولی نسبت به هرگونه تغییر مفاد توافق‌نامه برگزیت به وی هشدار داد. اتحادیه اروپا اعلام کرد نخست‌وزیر جدید انگلیس دوران پرچالشی را پیش‌رو خواهد داشت و وعده وی برای برگزاری انتخابات با هدف مذاکره مجدد بر سر برگزیت عملی نخواهد شد. هرچند رئیس جمهور فرانسه، رئیس کمیسیون اروپا و سایر مقام‌های اتحادیه اروپا آمادگی خود را برای همکاری با جانسون اعلام کرده اند ولی به نظر می‌رسد بروکسل هیچ تمایلی برای مذاکره مجدد بر سر مفاد توافق‌نامه برگزیت با لندن نداشته باشد. / تسنیم

عمران‌خان: با طالبان افغانستان مذاکره می‌کنم

عمران‌خان، نخست‌وزیر پاکستان گفت: بعد از دیدار با ترامپ تصمیم گرفتم با طالبان افغانستان مذاکره کنم. وی در یك سخنرانی در آمریکا گفت خواهان روابط دوجانبه با آمریکا براساس احترام متقابل و اعتمادسازی هستیم. ما خواستار روابطی نیستیم که مانند گذشته فقط بر پایه دریافت کمك مالی استوار باشد. عمران‌خان بعد از دیدار با ترامپ اطمینان داد کشورش از هیچ کمکی برای پایان جنگ در افغانستان که از ۱۸ سال گذشته ادامه دارد، کوتاهی نخواهد کرد. وی افزود: با تمام امکانات برای پیشبرد اهداف مذاکرات صلح افغانستان همکاری می‌کنیم. / فارس

عذرخواهی ایهود باراك

ایهود باراك، نخست‌وزیر پیشین رژیم صهیونیستی بابت کشتار ۱۳ معترض عرب اسرائیلی به دست پلیس این رژیم در سال ۲۰۰۰ عذرخواهی کرد. این سخنان در شرایطی مطرح شد که ایهود باراك برای بازگشت به عرصه سیاسی تل‌آویو و متحد کردن احزاب لیبرال که برخی از آنان به رای‌دهندگان عرب بستگی دارند، تقلا می‌کند. باراك، رهبر گروه تازه تاسیس «حزب دموکراتیك اسرائیل» مدعی شد هیچ جایی برای کشتار معترضان به دست نیروهای امنیتی رژیم صهیونیستی وجود ندارد. اوایل اکتبر ۲۰۰۰ در انتفاضه دوم فلسطین، پلیس رژیم صهیونیستی با گلوله‌های واقعی معترضان را هدف گرفت. / ایسنا

دکترین روسیه برای برقراری امنیت در خلیج فارس

دکترین مسکو شامل: تقویت گفت‌وگوها بین مقامات سیاسی، نظامی، هماهنگی در زمینه اجرای مانورها و عملیات نظامی، خودداری از استقرار گروه‌های نظامی کشورهای فرامنطقه‌ای در خلیج فارس است

وزارت خارجه روسیه از سندی تحت عنوان «دکترین امنیتی خلیج فارس» رونمایی کرد که در آن پیشنهاداتی در جهت تقویت اعتماد و شفافیت در منطقه و ایجاد سازمانی منطقه‌ای در عرصه تامین امنیت خلیج فارس، مطرح شده است. در این دکترین نقش ایران درخلیج فارس برجسته مطرح شده است.

به گزارش تسنیم، روزنامه ایزوستیا، چاپ مسکو نوشت: در شرایطی که وخامت اوضاع سیاسی و نظامی در منطقه خلیج فارس افزایش داشته، وزارت خارجه روسیه دکترینی در زمینه تامین امنیت جمعی این منطقه ارائه کرده است.

سرگئی لاورف، وزیر خارجه روسیه پیش از این بارها در گفت‌وگو با مقامات بلندپایه کشورهای منطقه تاکید کرده بود مسکو از همه نقش‌آفرینان در منطقه، از جمله طرف‌هایی که با یکدیگر اختلافاتی دارند، می‌خواهد در جهت تقویت اعتماد متقابل و شفافیت، گام‌های مشخصی بردارند. اکنون این دیدگاه روسیه به شکل یك راهکار مشخص درآمده است. لاوروف روز گذشته نیز یادآور شد: «ما بر این عقیده هستیم که ایران کشوری است که باید بخشی از حل‌وفصل مشکلات در منطقه باشد، نه آنکه مقصر اصلی در تمامی مشکلاتی شناخته شود که در منطقه وجود دارد. ما تقریباً بیش از ۱۰ سال است که نظریه داریم درباره این‌که کشورهای منطقه خلیج فارس، چه کشورهای عربی و چه جمهوری اسلامی ایران باید مذاکراتی برای تقویت اعتماد و شفافیت در عرصه نظامی را با حمایت اتحادیه عرب، سازمان همکاری‌های اسلامی و پنج کشور عضو دائم شورای امنیت سازمان ملل آغاز کرده و در این زمینه به توافقاتی برسند. من فکر می‌کنم بدون چنین اقدامی، حل‌وفصل کامل مشکلات در منطقه ممکن نباشد.»

دکترین جدید روسیه در امنیت منطقه خلیج فارس سه‌شنبه در نشستی ویژه توسط میخائیل بوگدانوف، معاون وزیر خارجه و نماینده ویژه رئیس جمهور روسیه در امور خاورمیانه و کشورهای آفریقایی معرفی شد. در مراسم رونمایی از این سند، نمایندگانی از کشورهای عربی، از جمله در سطح اتحادیه عرب، ایران، ترکیه و همچنین اعضای دائم شورای امنیت سازمان ملل، اتحادیه اروپا و گروه بریکس حضور داشتند. براساس متن این سند که در سایت رسمی وزارت خارجه روسیه منتشر شده، طرف روسی پیشنهاد کرده رایزنی‌هایی بر اساس مذاکرات چندجانبه انجام شود و در نهایت یك گروه ابتکاری برای فراهم‌سازی مقدمات برگزاری یك کنفرانس بین‌المللی در زمینه امنیت و همکاری در منطقه خلیج فارس شکل بگیرد که در جریان آن توافقاتی در زمینه سیستم امنیتی و اقدامات لازم برای تامین آن در نظر گرفته شود. از جمله اقدامات پیشنهادی مسکو، تقویت گفت‌وگوها بین مقامات سیاسی، نظامی و کارشناسان کشورهای منطقه، هماهنگی در زمینه اجرای مانورها و عملیات نظامی و پروازهای نظامی، دسترسی ناظرین به تاسیسات غیرمحرمانه و آشنایی با تسلیحات نظامی طرفین، خودداری از استقرار گروه‌های نظامی کشورهای فرامنطقه‌ای

در خلیج فارس و به طور کلی کاهش حضور نظامی خارجی در این منطقه است.

براساس مفهوم امنیت جمعی، به کشورهای منطقه فرصت ایجاد یك «خط تلفن قرمز» میان ارتش کشورهای منطقه داده می‌شود. روسیه همچنین پیشنهاد توقف استقرار دائمی نیروی کشورهای خارجی را در منطقه داده و این همان طرحی است که انگلستان همراه چند کشور اروپایی دیگر در پی اجرای آن هستند.